

Απόφαση 14 / 2018 (Α1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 14/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Α1' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Βασίλειο Πέππα, Προεδρεύοντα Αρεοπαγίτη (κωλυομένου του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου Γεράσιμου Φουρλάνου), Γεώργιο Λέκκα, Αθανάσιο Καγκάνη, Ιωάννη Μπαλιτσάρη και Θωμά Γκατζογιάννη, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, στις 23 Ιανουαρίου 2017, με την παρουσία και του Γραμματέα Γεωργίου Φιστούρη για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Του αναιρεσείοντος: Δήμου Ιωαννιτών της Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων της Περιφέρειας Ηπείρου, που εδρεύει στα Ιωάννινα και εκπροσωπείται νόμιμα, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Ιωάννη Κάντζιο με δήλωση κατ' άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ και κατέθεσε προτάσεις.

Του αναιρεσιβλήτου: Α. Β. του Π., κατοίκου ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Θεοχάρη Αναγνώστου και δεν κατέθεσε προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 29/5/2009 αγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ιωαννίνων. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 47/2013 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 92/2014 του Τριμελούς Εφετείου Ιωαννίνων. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί ο αναιρεσείων με την από 16/5/2014 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Θωμάς Γκατζογιάννης ανέγνωσε την από 9/9/2015 έκθεση της κωλυομένης να μετάσχει στη σύνθεση του παρόντος Δικαστηρίου Αρεοπαγίτη Πηνελόπης Ζωντανού, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη των λόγων της αναίρεσης. Ο πληρεξούσιος του αναιρεσιβλήτου ζήτησε την απόρριψη της αιτήσεως και την καταδίκη του αντίδικου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με την κρινόμενη αίτηση αναίρεσης, η οποία νόμιμα φέρεται για συζήτηση με την από 24.9.2015 κλήση του αναιρεσιβλήτου, προσβάλλεται η αντιμωλία των διαδίκων εκδοθείσα κατά την τακτική διαδικασία 92/2014 τελεσίδικη απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Ιωαννίνων, η οποία απέρριψε την έφεση που είχε ασκήσει ο αναιρεσείων κατά της 47/2013

απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, με την οποία είχε γίνει δεκτή η από 29.5.2009 αγωγή του αναιρεσίβλητου για καταβολή αποζημίωσης λόγω της εκτιθέμενης αδικοπραξίας. Η αίτηση αναίρεσης ασκήθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα (άρθρα 495 και 564 παρ. 3 ΚΠολΔ).

Κατά το άρθρο 28 του ν.1337/1983 "Επέκταση πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη κλπ", "Ιδιωτικοί δρόμοι, πλατείες και λοιποί χώροι κοινής χρήσεως που έχουν σχηματισθεί με οποιοδήποτε τρόπο έστω και κατά παράβαση των κειμένων πολεοδομικών διατάξεων και που βρίσκονται μέσα σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεων, θεωρούνται ως κοινόχρηστοι χώροι και ανήκουν στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Για τους χώρους αυτούς δεν οφείλεται καμία αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας. Σε περίπτωση όμως που οι χώροι αυτοί καταργούνται με το σχέδιο πόλεως, προσκυρώνονται κατά τις κείμενες διατάξεις". Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χωρίς την καταβολή αποζημίωσης, εφόσον α) προβλέπονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως ως κοινόχρηστοι χώροι και β) η κοινοχρησία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη (ρητής ή συναγόμενης εμμέσως από τις ενέργειές του) ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη. Έτσι, για τη μετάθεση της κυριότητας ακινήτων υπέρ του οικείου Ο.Τ.Α., δεν αρκεί οποιαδήποτε ενέργεια διάθεσης του ακινήτου στην κοινή χρήση, αλλά πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, η συνδρομή των οποίων ελέγχεται παρεμπιπτόντως από τη Διοίκηση και κρίνεται οριστικώς από τα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια, δηλαδή διάθεση του ακινήτου στην κοινή χρήση, με τη βούληση του ιδιοκτήτη, που μπορεί να εκδηλωθεί με οποιοδήποτε τρόπο, και χωρίς δηλαδή τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και μεταγραφή αυτού, ανεξάρτητα αν έχει τεθεί σε κοινή χρήση πριν ή μετά την έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου και επί πλέον χαρακτηρισμός του ακινήτου αυτού σαν κοινόχρηστου χώρου με το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως. (ΑΠ 220/2015, ΑΠ 1451/2014). Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται αν δεν εφαρμοστεί ενώ συντρέχουν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί ενώ δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (Ολ ΑΠ 7/2006). Με το λόγο αυτό ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου κατά την εκτίμηση του νόμου βάσιμου της αγωγής ή των ισχυρισμών των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα κατά την έρευνα της ουσίας της διαφοράς. Ελέγχεται, δηλαδή, αν η αγωγή, ένσταση κλπ, ορθώς απορρίφθηκε ως μη νόμιμη ή αν, κατά παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου, έγινε δεκτή ως νόμιμη ή απορρίφθηκε ή έγινε δεκτή κατ' ουσίαν (Ολ ΑΠ 27/1998, ΑΠ 538/2012). Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών, που ανελέγκτως δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν εμφανή την παράβαση (ΑΠ 531/2014). Τούτο συμβαίνει όταν το δικαστήριο εφάρμοσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν δεν ήταν αρκετά για την εφαρμογή του ή δεν εφάρμοσε το νόμο παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε αρκούσαν για την εφαρμογή του,

καθώς και όταν προέβη σε εσφαλμένη υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών σε διάταξη, στο πραγματικό της οποίας αυτά δεν υπάγονται (ΟΛ ΑΠ 7/2006, ΑΠ 114/2016). Στην προκείμενη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο, κατά την ανέλεγκτη επί της ουσίας εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, δέχθηκε ότι από τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρει, αποδείχθηκαν και τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: "Οι επίδικες εδαφικές εκτάσεις εμβαδού 235 και 35 τετ. μέτρων, τμήματα σήμερα των δημοτικών οδών ... και ... αντίστοιχα, των Ιωαννίνων και, για το λόγο τούτο, κοινόχρηστες, απέκτησαν την ιδιότητα του κοινοχρήστου από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, όχι με τη βούληση ή ανοχή της αρχικής ιδιοκτήτριας τους Σ. Π., δικαιοπαρόχου του εφεισιβλήτου και μετά το θάνατό της, στις 8.7.1983, του εφεισιβλήτου, αλλά αυτοβούλως, με ενέργεια του εκκαλούντος και συγκεκριμένα επειδή ο εκκαλών Δήμος περιέλαβε τα τμήματα αυτά κατά τη διαμόρφωση των ανωτέρω δημοτικών οδών, σε εκτέλεση της .../1960 πράξης αναλογισμού, λόγω του ότι προβλέπονταν ως κοινόχρηστοι χώροι, ήτοι για τη διαμόρφωση των ανωτέρω δημοτικών οδών, με το από 6-10-1954 βδ "περί αναθεώρησης του ρυμοτομικού σχεδίου της πόλεως Ιωαννίνων" (267/Α/21-10-1954 ΦΕΚ). Έκτοτε δε η Σ. Π. αρχικά και ο εφεισιβλήτος στη συνέχεια ανέμεναν την καταβολή από τον εκκαλούντα της αποζημίωσης για τα κατά τα παραπάνω απαλλοτριωθέντα τμήματα. Η κρίση ως προς τα πραγματικά αυτά περιστατικά στηρίζεται σ' όλα τα ανωτέρω αποδεικτικά μέσα και, πρωτίστως, στην κατάθεση της παραπάνω μάρτυρος, η οποία δεν αναιρείται από κάποιο άλλο αποδεικτικό μέσο, ούτε από την .../3-6-1966 οικοδομική άδεια της Σ. Π., για την οικοδόμηση του μη απαλλοτριωθέντος τμήματος της αρχικής ιδιοκτησίας της και από το συνοδευτικό αυτής τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο το ανωτέρω τμήμα των 235 τετ. μέτρων εμφανίζεται ως τμήμα του παραπάνω κοινόχρηστου δρόμου, αλλά ούτε και από την .../3-7-1980 δημόσια διαθήκη της ανωτέρω, στην οποία δεν περιέλαβε και τα επίδικα στην περιουσία που κατέλειπε μ' αυτή. Και τούτο, διότι τα επίδικα δεν περιλήφθηκαν στην παραπάνω διαθήκη, ενώ το πρώτο τούτων εμφανίζεται ως κοινόχρηστος δρόμος στο ανωτέρω τοπογραφικό, όχι διότι η Σ. Π. τα είχε αφήσει σε κοινή χρήση ή διότι ανέχθηκε την κατά τα παραπάνω με την ενέργεια του εκκαλούντος κοινοχρησίας τους, αλλά διότι, αφού, σύμφωνα με όσα προεξετέθησαν, ήταν ήδη διαμορφωμένοι δρόμοι από τις αρχές της δεκαετίας του 1960 και αναμενόταν η καταβολή της αποζημίωσης για την απαλλοτρίωσή τους αυτή, φυσικό ήταν στα παραπάνω έγγραφα να αποτυπωθεί η ανωτέρω διαμορφωμένη τότε κατάστασή τους. Τα ίδια ισχύουν και ως προς το ότι δεν περιλήφθηκαν στην αρχική αποδοχή κληρονομίας του εφεισιβλήτου. Ενισχυτικό της κρίσης αυτής είναι και το ότι από την αποδεικτική διαδικασία δεν προέκυψε, κάτι που ούτε ο εκκαλών Δήμος ισχυρίζεται, ότι η ανωτέρω Σ. Π. ή οι κληρονόμοι της είχαν κάποιο λόγο για να αφήσουν τα επίδικα σε κοινή χρήση ή να ανεχθούν την κοινοχρησία τους, κατακερματίζοντας ουσιαστικά την ιδιοκτησία τους χωρίς αντάλλαγμα. Ενόψει τούτων, αφού η διάθεση των επιδικών σε κοινή χρήση δεν έγινε με τη βούληση των παραπάνω ιδιοκτητών τους, ο εκκαλών Δήμος δεν απέκτησε την κυριότητά τους βάσει του άρθρου 28 του νόμου 1337/1983, λόγω μη συνδρομής της ανωτέρω αναγκαίας για τούτο προϋπόθεσης .

Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε τα ανωτέρω και απέρριψε τον ισχυρισμό του εκκαλούντος για κυριότητά του στα επίδικα βάσει του άρθρου 28 του ανωτέρω νόμου, όπως και εκείνον για καταχρηστική άσκηση, βάσει των ίδιων παραπάνω περιστατικών, του επιδικού δικαιώματος αποζημίωσης για την κατάληψη των ακινήτων

αυτών, όπως και την ένσταση παραγραφής της αξίωσης αυτής, αφού, όπως ορθά δέχτηκε, η έναρξή της ανάγεται, όχι στο χρόνο θανάτου της Σ. Π., αλλά στο έτος 2006 που ο εκκαλών Δήμος εκδήλωσε πρόθεση σφετερισμού των επιδικίων, κάνοντας στη συνέχεια δεκτή την παραπάνω αγωγή και καταδικάζοντας τον εναγόμενο Δήμο, λόγω της ήττας του, στη δικαστική δαπάνη του ενάγοντος, σωστά τις αποδείξεις εκτίμησε και το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε". Με τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο, δεν υπέπεσε στην αποδιδόμενη πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ., διότι δεν παραβίασε με εσφαλμένη ερμηνεία και υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτή την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 28 του Ν. 1337/1983, την οποία σωστά ερμήνευσε και εφάρμοσε. Τούτο διότι υπό τα ανελέγκτως γενόμενα ως άνω πραγματικά περιστατικά, πράγματι, δεν συνέτρεξαν οι σωρευτικά απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη μετάσταση της κυριότητας των επιδικίων τμημάτων ακινήτου, λόγω απόκτησης της κοινοχρησίας, στον αναιρεσιόνοτα και ειδικότερα επειδή δεν υπήρξε διάθεση στην κοινοχρησία με τη βούληση της κυρίας αυτών, ούτε η πραγματική κατάσταση διατηρήθηκε από το έτος 1960 έως την άσκηση της αγωγής με την ανοχή αυτής και του διαδόχου της αναιρεσίβλητου. Επομένως, ο πρώτος λόγος αναίρεσης, από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τον οποίο προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια ότι παραβίασε ευθέως τη διάταξη του άρθρου 28 του Ν. 1337/1983, είναι αβάσιμος.

Εξάλλου, κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 937 παρ.1 εδ. α ΑΚ, "η απαίτηση από αδικοπραξία παραγράφεται μετά πενταετία, αφότου ο παθών έμαθε τη ζημία και τον υπόχρεο σε αποζημίωση", κατά δε τη διάταξη της παρ.1 εδ. β του ίδιου άρθρου, "σε κάθε όμως περίπτωση η απαίτηση παραγράφεται μετά την πάροδο είκοσι ετών από την πράξη". Από το συνδυασμό των άνω διατάξεων, συνάγεται ότι, με την πρώτη από αυτές ρυθμίζεται το θέμα της έναρξης του χρόνου της πενταετούς παραγραφής της αξίωσης για αποζημίωση από αδικοπραξία, κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 251 ΑΚ, από τότε που ο παθών έμαθε τη ζημία και τον υπόχρεο σε αποζημίωση και όχι αφότου γεννήθηκε η αξίωση και έγινε δικαστικώς επιδιώξιμη. Με τη δεύτερη θεσπίζεται μία πρόσθετη, επικουρική, παραγραφή, με σκοπό την εξυπηρέτηση της βεβαιότητας του δικαίου με τη θέσπιση ενός ανώτατου ορίου διάρκειας της εκκρεμότητας των αξιώσεων αποζημίωσης από αδικοπραξία. Η παραγραφή αυτή είναι εικοσαετής και ως αφετηρία για την έναρξή της λαμβάνεται ο χρόνος της τέλεσης της άδικης πράξης, ήτοι ο χρόνος εκδήλωσης της αντικειμενικά παράνομης συμπεριφοράς, θετικής ενέργειας ή παράλειψης του υπαίτιου (ΑΠ 951/2008), και όχι ο χρόνος κατά τον οποίο εκδηλώθηκαν τα αποτελέσματά της, αφού η ζημία μπορεί να επέλθει αργότερα και ανεξάρτητα από τη γέννηση της απαίτησης για την αντίστοιχη αξίωση αποζημίωσης και τη γνώση της ζημίας και του υπόχρεου σε αποζημίωση από τον παθόντα. Η παραγραφή αυτή του άρθρου 937 παρ. 1 ΑΚ, εφαρμόζεται σε κάθε αξίωση αποζημίωσης από αδικοπραξία, όπως είναι και η περίπτωση της αξίωσης του κυρίου του πράγματος κατά του νομέα που με παράνομη πράξη απέκτησε τη νομή αυτού, του άρθρου 1099 ΑΚ, αφού το τελευταίο άρθρο παραπέμπει στις διατάξεις για τις αδικοπραξίες, ως σύνολο, ήτοι τόσο ως προς τις προϋποθέσεις γένεσης της αξίωσης όσο και ως προς την έκταση και περαιτέρω την τύχη της αξίωσης αυτής. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 19 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση. Έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης, η οποία στοιχειοθετεί τον προβλεπόμενο από την ως άνω διάταξη λόγο αναίρεσης, συντρέχει, όταν στο αιτιολογικό της απόφασης, που

αποτελεί την ελάχισσα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν περιέχονται καθόλου ή δεν αναφέρονται με σαφήνεια, πληρότητα κα χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης κι έτσι δεν μπορεί να ελεγχθεί, αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν ή όχι οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που εφαρμόστηκε ή αν συνέτρεχαν οι όροι άλλου κανόνα που ήταν εφαρμοστέος αλλά δεν εφαρμόστηκε (Ολ ΑΠ 6/2006, ΑΠ 184/2017). Από την υπόψη διάταξη, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παρ.3 του Συντάγματος, προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος απ' αυτή λόγος αναιρέσης ιδρύεται όταν στην ελάχισσα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας), ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται, βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου, για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνηση της (ανεπαρκής αιτιολογία) ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία), δηλαδή όταν τα πραγματικά περιστατικά που στηρίζουν το αποδεικτικό πόρισμά της για κρίσιμο ζήτημα συγκρούονται μεταξύ τους και αλληλοαναιρούνται, αποδυναμώνοντας έτσι την κρίση της απόφασης για την υπαγωγή ή μη της ατομικής περίπτωσης στο πραγματικό συγκεκριμένου κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που συνιστά και το νομικό χαρακτηρισμό της ατομικής περίπτωσης. Δεν υπάρχει όμως ανεπάρκεια αιτιολογιών, όταν η απόφαση περιέχει συνοπτικές αλλά πλήρεις αιτιολογίες. Εξ άλλου, το κατά νόμο αναγκαίο περιεχόμενο της ελάχισσας πρότασης προσδιορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα, και να μην καταλείπονται αμφιβολίες (Ολ ΑΠ 15/2006, ΑΠ 166/2016). Στην προκείμενη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο, κατά την ανέλεγκτη επί της ουσίας εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, δέχθηκε ότι από τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρει, αποδείχθηκαν και τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: "Οι επίδικες εδαφικές εκτάσεις εμβαδού 235 και 35 τετ. μέτρων, τμήματα σήμερα των δημοτικών οδών ... και ..., αντίστοιχα, των Ιωαννίνων και, για το λόγο τούτο, κοινόχρηστες, απέκτησαν την ιδιότητα του κοινοχρήστου από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, όχι με τη βούληση ή ανοχή της αρχικής ιδιοκτήτριάς τους Σ. Π., δικαιοπαρόχου του εφεσιβλήτου και μετά το θάνατό της, στις 8.7.1983, του εφεσιβλήτου, αλλά αυτοβούλως, με ενέργεια του εκκαλούντος και συγκεκριμένα επειδή ο εκκαλών Δήμος περιέλαβε τα τμήματα αυτά κατά τη διαμόρφωση των ανωτέρω δημοτικών οδών, σε εκτέλεση της .../1960 πράξης αναλογισμού, λόγω του ότι προβλέπονταν ως κοινόχρηστοι χώροι, ήτοι για τη διαμόρφωση των ανωτέρω δημοτικών οδών, με το από 6-10-1954 βδ "περί αναθεώρησης του ρυμοτομικού σχεδίου της πόλεως Ιωαννίνων" (267/Α/21-10-1954 ΦΕΚ). Έκτοτε δε η Σ. Π. αρχικά και ο εφεσίβλητος στη συνέχεια ανέμεναν την καταβολή από τον εκκαλούντα της αποζημίωσης για τα κατά τα παραπάνω απαλλοτριωθέντα τμήματα. Και τούτο, διότι τα επίδικα δεν περιλήφθηκαν στην παραπάνω διαθήκη, ενώ το πρώτο τούτων εμφανίζεται ως κοινόχρηστος δρόμος στο ανωτέρω τοπογραφικό, όχι διότι η Σ. Π. τα είχε αφήσει σε κοινή χρήση ή διότι ανέχθηκε την κατά τα παραπάνω με την ενέργεια του εκκαλούντος κοινοχρησίας τους, αλλά διότι, αφού, σύμφωνα με όσα προεξετέθησαν, ήταν ήδη διαμορφωμένοι δρόμοι από τις αρχές της δεκαετίας του 1960 και αναμενόταν η καταβολή της αποζημίωσης για την απαλλοτρίωσή τους αυτή, φυσικό ήταν στα παραπάνω έγγραφα να αποτυπωθεί η ανωτέρω διαμορφωμένη τότε κατάσταση τους.

Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε τα ανωτέρω και απέρριψε τον ισχυρισμό του εκκαλούντος για κυριότητά του στα επίδικα βάσει του άρθρου 28 του ανωτέρω νόμου, όπως και εκείνον για καταχρηστική άσκηση, βάσει των ίδιων παραπάνω περιστατικών, του επιδικίου δικαιώματος αποζημίωσης για την κατάληψη των ακινήτων αυτών, όπως και την ένσταση παραγραφής της αξίωσης αυτής, αφού, όπως ορθά δέχτηκε, η έναρξή της ανάγεται, όχι στο χρόνο θανάτου της Σ. Π., αλλά στο έτος 2006 που ο εκκαλών Δήμος εκδήλωσε πρόθεση σφετερισμού των επιδικίων". Με το δεύτερο λόγο της αίτησης αναίρεσης, ο αναιρεσείων Δήμος Ιωαννιτών, αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση τις εκ του άρθρου 559 αρ. 1 και 19 ΚΠολΔ πλημμέλειες, με τις αιτιάσεις ότι α) παραβίασε ευθέως τη διάταξη του άρθρου 249 ΑΚ και β) ότι στερείται νόμιμης βάσης, καθόσον ως προς τη διάταξή της περί απορρίψεως της νόμιμα υποβληθείσας ένστασης παραγραφής, διέλαβε ανεπαρκείς και αντιφατικές αιτιολογίες. Ο ανωτέρω λόγος της αναίρεσης, ως προς το πρώτο μέρος του, είναι παντελώς αόριστος, δεδομένου ότι δεν εξειδικεύεται το νομικό σφάλμα της απόφασης, στηρίζεται δε και επί εσφαλμένης βάσεως, καθόσον το Εφετείο δεν εφάρμοσε τη διάταξη του άρθρου 249 ΑΚ, αλλά εκείνη του άρθρου 937 του ίδιου Κώδικα. Περαιτέρω, όμως, το Εφετείο κρίνοντας, όπως πιο πάνω αναφέρεται, διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του, ασαφείς και ανεπαρκείς αιτιολογίες αναφορικά με την απόρριψη της ένστασης παραγραφής. Ειδικότερα, ενώ δέχεται ότι η κατάληψη των επίδικων εδαφικών εκτάσεων έγινε από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, αυτοβούλως από τον αναιρεσείοντα Δήμο, που τις περιέλαβε κατά τη διαμόρφωση των δημοτικών οδών .... και ..., σε εκτέλεση της σχετικής πράξης αναλογισμού και σύμφωνα με το β.δ. περί αναθεώρησης του ρυμοτομικού σχεδίου της πόλης, οπότε και απέκτησαν την ιδιότητα του κοινοχρήστου πράγματος, απώλεσε δε αυτά η κυρία τούτων, δικαιοπάροχος του αναιρεσίβλητου, και μάλιστα με την παραδοχή ότι από το χρόνο αυτό δεν ήταν δυνατή πλέον η αυτούσια απόδοσή τους στην ιδιοκτήτρια τούτων, δεν αιτιολογεί, για ποιο λόγο δεν άρχισε τότε, που ο νομέας αναιρεσείων αυτοβούλως κατέλαβε τα ακίνητα, ήτοι με παράνομη πράξη απέκτησε τη νομή αυτών, η παραγραφή της αξίωσης αποζημίωσης για την αποκατάσταση της εκ της αδικοπραξίας αυτής ζημίας, δεδομένου ότι η αναμονή από την ίδια και στη συνέχεια από τον αναιρεσίβλητο, της καταβολής της αποζημίωσης, δεν παρακωλύει την έναρξη της προθεσμίας παραγραφής, ούτε δικαιολογεί γιατί η από την ανωτέρω κατάληψη των ακινήτων, μέχρι το έτος 2006 παρέλευση άπρακτου του χρόνου, χωρίς την άσκηση της αξίωσης αποζημίωσης, δεν οδήγησε στην παραγραφή, δεδομένου μάλιστα ότι, στο χρόνο αυτό περιλαμβάνεται και το διάστημα από το θάνατο της δικαιοπαρόχου του αναιρεσίβλητου, το οποίο επικαλείται για τη θεμελίωση της υποβληθείσας ένστασης παραγραφής ο αναιρεσείων και το οποίο επαρκεί για τη συμπλήρωση της εικοσαετίας του άρθρου 937 παρ. 1 εδ. β' ΑΚ. Έτσι, το Εφετείο στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση, αφού περιέλαβε ασαφείς και ανεπαρκείς αιτιολογίες σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, που δεν επιτρέπουν τον αναίρετικό έλεγχο της ορθής ή μη εφαρμογής του άρθρου 937 ΑΚ που εφάρμοσε και πρέπει να αναιρεθεί, κατά τον εκ του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ βάσιμο δεύτερο, κατά το αντίστοιχο μέρος, λόγο αναίρεσης. Επομένως, η αίτηση αναίρεσης, κατά παραδοχή του λόγου αυτού, πρέπει να γίνει δεκτή και να αναιρεθεί η ως άνω απόφαση, κατά τη σχετική με την απόρριψη της ένστασης παραγραφής διάταξή της και να παραπεμφθεί η υπόθεση στο ίδιο Εφετείο, εφόσον είναι δυνατή η συγκρότησή του από δικαστές άλλους, εκτός εκείνων που δίκασαν. Τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος θα επιβληθούν, κατά

παραδοχή του σχετικού αιτήματός του, σε βάρος του αναιρεσίβλητου, λόγω της ήττας του (άρθρα 176, 183 και 191 ΚΠολΔ), θα επιβληθούν όμως μειωμένα, σύμφωνα με το άρθρο 281 παρ. 2 του Ν. 3463/2006 "Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων", όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 92/2014 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Ιωαννίνων κατά το αναφερόμενο στο σκεπτικό μέρος της.

Παραπέμπει, κατά το ίδιο μέρος, ως προς τούτο την υπόθεση, προς περαιτέρω εκδίκαση, στο ίδιο Εφετείο, το οποίο θα συγκροτηθεί από δικαστές άλλους, εκτός εκείνων που δίκασαν.

Επιβάλλει σε βάρος του αναιρεσίβλητου τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσείοντος, τα οποία ορίζει στο ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 16 Οκτωβρίου 2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ και νυν Πρόεδρος Αρείου Πάγου

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 9 Ιανουαρίου 2018.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ